

Tilintarkastussäädökset muuttuvat

Ainoa asia, joka yhdistyksen on syytä huomioida kokouksissaan, on, että kun valitaan henkilöitä tarkastamaan tilejä, näiden nimikkeeksi tulee **toiminnantarkastaja**, ei enää **tilintarkastaja**, ellei ole erityistä syytä käyttää nimenomaan ammattitilintarkastajaa.

Yhdistyslaki muuttui, mitä yhdistyksen tulisi ottaa huomioon toiminnassaan?

Vanhan lainsäädännön aikana yhdistyksen tilintarkastajana saattoi toimia kuka vain, siis esimerkiksi kuka tahansa yhdistyksen jäsen, kunhan tämä vain ei ollut esteellinen (esim. kukaan ei voi tilintarkastajana tarkastaa tilejä siltä vuodelta, jolloin on itse ollut hallituksessa päättämässä rahankäytöstä). Tämä muuttuu nyt: sana tilintarkastaja tarkoittaa tästedes vain tilintarkastuslain mukaista auktorisoitua *ammattitilintarkastajaa*, ts. KHT- tai HTM-tilintarkastajaa tai tilintarkastusyhteisöä. Tilintarkastaja - siis ammattitilintarkastaja - **on pakko olla** suurilla yhdistyksillä, jotka täyttävät vähintään kaksi seuraavista kolmesta tilintarkastuslaissa mainitusta kriteeristä:

- 1) taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa
- 2) liikevaihto ylittää 200 000 euroa
- 3) palveluksessa keskimäärin yli kolme henkilöä.

Yhdistyksellä, jonka ei tarvitse valita ammattitilintarkastajaa, on kuitenkin oltava toiminnantarkastaja, joka tarkoittaa samaa asiaa kuin vanhan lainsäädännön mukainen (maallikko) tilintarkastaja: toiminnantarkastaja voi olla kuka tahansa yhdistyksen jäsen (tai ulkopuolinen), joka ymmärtää sen verran tileistä ja hallinnosta, että voi tarkastaa kirjanpidon, tilinpäätöksen ja pöytäkirjat, ja jonka yhdistyksen kokous valitsee tähän tehtävään.

Pitääkö yhdistyksen muuttaa sääntöjään?

Ei tarvitse. Lainmuutos ei edellytä muutoksia yhdistyksen sääntöihin: ennen 1.9.2010 voimassa olleet yhdistysten säännöt voidaan pitää sellaisina kuin ne ovat - siellä käytetty ilmaisu tilintarkastaja tulkitaan uuden lain mukaiseksi toiminnantarkastajaksi. Vasta kun yhdistys muutenkin muuttaa sääntöjään, pitää termi "tilintarkastaja" korjata "toiminnantarkastajaksi". Jos 1.9.2010 jälkeen tehdyissä tai muutetuissa säännöissä esiintyy yhä sana "tilintarkastaja" se tarkoittaa automaattisesti ammattitilintarkastajaa, siis KHT- tai HTM-tarkastajaa. On siis huolehdittava, että kun tästedes tehdään sääntömuutoksia, korjataan aina termi "tilintarkastaja" "toiminnantarkastajaksi".

Miten toiminnantarkastus eroaa tilintarkastuksesta?

Toiminnantarkastajat tekevät käytännössä samanlaisen tarkastuksen kuin maallikkotilintarkastajat ennen, eli tarkastavat yhdistyksen tilinpäätöksen, kirjanpidon ja pöytäkirjat.

Toiminnantarkastajan tehtäviin kuuluu esimerkiksi:

- Kirjanpidon ja tilinpäätöksen tarkastaminen (kirjanpito ei sisällä olennaisia virheitä, kassa ja pankkitilit täsmäävät, jne.)
- Palokunnan toiminnan ja sääntöjen välisen suhteen tarkastelu
- Yhdistyksen riskien tarkastelu (sopimus, vakuutukset, työnantajavelvoitteet, lainat, liiketoimintarajat)
- Hallituksen toiminnan tarkastaminen (täyttääkö lain vaatimukset; onko päätökset tehty oikeassa elimessä, ovatko kokoukset pidetty, ovatko pöytäkirjat olemassa, ovatko kokoukset olleet päätösvaltaiset)
- Merkittävän omaisuuden tarkastaminen (kalustoluettelot, arvopaperit)
- Arkiston tarkastaminen (asiakirjojen dokumentointi ja säilytys)

Mitä muuta lainmuutos toi tullessaan?

Etäosallistuminen yhdistyksen kokoukseen tulee mahdolliseksi tietysin ehdoin

Yhdistyslain muutos mahdollistaa etäosallistumisen yhdistyksen kokoukseen, siis "yleiskokoukseen". Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että fyysinen kokous pidetään aivan normaalisti tietyssä paikassa, mutta siihen voi osallistua etänä jonkin teknisen apuvälineen (esim. videoyhteyden) avulla. HUOM! *Hallituksen kokouksiin* etäosallistuminen on koko ajan ollut sallittua, niin vanhan kuin uudistetunkin yhdistyslain puitteissa. Hallitus voi itse päättää kokousmenettelystään, niin myös mahdollisen etäkokouksen pitämisestä. Tähän lainmuutos ei siis vaikuta! Jos etäosallistuminen yhdistyksen kokoukseen halutaan sallia, tästä tulee tehdä erikseen maininta yhdistyksen sääntöihin.

Ilman sääntömuutosta etäosallistuminen yleiskokoukseen ei edelleenkään ole mahdollista.

Säännöissä tulee määritellä, miten ja missä tapauksissa etäosallistumista voidaan käyttää (tai esim. määritellä etäosallistumisen käytön olevan hallituksen päätösvallassa). Mikäli etäosallistuminen säännöissä sallitaan, tulee etäosallistumisen mahdollisuudesta ilmoittaa kokouskutsussa. Koska teknisissä apuvälineissä, joilla etäosallistuminen voidaan toteuttaa, on käytännön rajoituksia, etäosallistuja ei välttämättä voi samalla tavalla kuin fyysisesti paikalla olevat esim. käyttää puheoikeuttaan ja osallistua keskusteluun. Tällaisista rajoituksista on mainittava kokouskutsussa. Etäosallistujan on kuitenkin voitava tavalla tai toisella osallistua äänestyksiin. Lisätietoa etäosallistumisesta yhdistyksen kokoukseen:

http://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri/yhdistyslaki/lakimuutokset_20100901/etaosallistuminen.html

Mitä muuta muuttuu?

Muut muutokset lakiin ovat hyvin pieniä, eivätkä vaikuta yhdistysten käytännön toimintaan. Yksi yhdistyksen hallitukseen liittyvää asiaa on kuitenkin syytä nostaa esiin: - Hallituksen vastuu siitä, että yhdistyksen taloutta hoidetaan huolellisesti, on kirjattu entistä selvemmin: "Hallituksen on huolehdittava siitä, että yhdistyksen kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty." Tämä ei sinänsä muuta vallitsevaa oikeustilaa - näin on asia ollut tähänkin asti -, mutta asia on nyt kirjoitettu auki lakitekstiin.